

ATT UTARBETA EN LOKAL ÖVERENSKOMMELSE

Kriterier och stöd för arbetet med lokala överenskommelser mellan kommuner och Arbetsförmedlingar om samverkan för att minska ungdomsarbetslösheten från Delegationen för unga till arbete (Dua).

Innehåll

Förord.....	3
Inledning.....	5
Dua:s roll	5
Gemensamma utgångspunkter	6
Den lokala överenskommelsens delar	6
Parter.....	6
Syfte.....	6
Mål	6
Verksamhet i samverkan.....	10
Varaktighet och uppföljning.....	10
Dokumentation och uppföljning	10
Kartläggning av målgruppens storlek och sammansättning	7
Unga som inte fullföljer gymnasiet	7
Unga som varken arbetar eller studerar	8
Undersysselsatta unga	9
Att kartlägga målgruppens behov.....	9
Redovisning av kartlagd verksamhet	9

Förord

En av regeringens mest prioriterade uppgifter är att komma till rätta med den höga ungdomsarbetslösheten. Av det skälet tillsatte regeringen i december en delegation som aktivt ska arbeta för att få till stånd samverkan mellan kommuner och Arbetsförmedling. Avsikten är att gemensamt intensifiera insatserna för att kunna möta varje ung person där den befinner sig. Arbetsmarknadsministern genomförde under vintern 2014/2015 ett stort antal kommundialoger som en start för detta arbete. I dessa kommundialoger blev det tydligt att samverkan behöver struktur, men att det måste finnas utrymme för lokala lösningar och möjlighet för Arbetsförmedlingen att använda sina verktyg mer flexibelt. För att samverkan ska fungera måste det finnas en ömsesidig nytta och förutsättningar för långsiktiga lösningar.

Målet för delegationens arbete är att Sverige ska ha lägst ungdomsarbetslöshet i EU år 2020 och att ingen ung ska vara arbetslös mer än 90 dagar. En förutsättning för att målet ska nås menar delegationen är en mer strukturerad och långsiktigt hållbar samverkan, som gynnar de arbetslösa ungdomarna, kommunerna och även Arbetsförmedlingen.

Delegationens uppdrag ska slutredovisas senast den 28 februari 2018.

Lil Ljunggren Lönnberg
Ordförande

Överenskommelse [mall]

Parter

Kommunen/kommunerna och Arbetsförmedlingen ...

Syfte

Att genom samverkan, utifrån lokala behov, långsiktigt och varaktigt minska ungas arbetslöshet.

Mål

Att...

Målgrupp (bilaga 1 vidläggs)

Alla unga i åldern 16 till 24 som varken arbetar eller studerar, eller som är undersysselsatta.

Antal i åldern 16-19 år _____

Antal i åldern 20-24 år _____

Redovisning av befintlig verksamhet (bilaga 2)

Verksamhet som ska bedrivas i samverkan (bilaga 3)

Dokumentation och uppföljning

Arbetsförmedlingen åtar sig att ansvara för dokumentation på individnivå för att möjliggöra nationell uppföljning.

Kommunen/kommunerna [och ev. andra parter] åtar sig att ge Arbetsförmedlingen den information som är nödvändig för dokumentation av insatserna.

Överenskommelsens varaktighet och revidering

Överenskommelsen gäller

Fr.o.m.   t.o.m.

Överenskommelsen revideras...

Ort datum

Signatur

Bilagor

1 Målgrupp

Den kartläggning av målgruppen som redogör för målgruppens storlek, sammansättning och behov.

2 Redovisning av befintlig verksamhet

En redovisning av den verksamhet som bedrivits innan överenskommelsen tecknas.

3 Verksamhet som ska bedrivas i samverkan

En beskrivning av hur samverkan inom överenskommelsen organiseras.

Inledning

Detta är ett underlag som stöd för att skriva en lokal överenskommelse mellan Arbetsförmedlingen och kommunen (nedan kallad parterna) från Delegationen för unga till arbete (A2014:06), nedan kallad Dua.

Många kommuner samverkar redan med Arbetsförmedlingen och en del kommuner har överenskommelser om samverkan kring unga med den lokala Arbetsförmedlingen. Där kan parterna bygga på det som redan finns.

Överenskommelserna ska följa en viss struktur och uppfylla vissa kriterier som gör dem uppföljningsbara. I början av detta dokument finns en mall för överenskommelse, som ni ska använda.

Överenskommelsen ska följas upp av parterna utifrån de mål som sätts gemensamt. Dua kommer att följa upp överenskommelserna på nationell nivå.

För att en kommun ska kunna ansöka om och få del av de medel som i vårändringsbudgeten föreslås för att främja lokal samverkan och för utbildningskontrakt måste överenskommelsen vara godkänd.

Dua:s roll

Dua har i uppdrag att verka för att arbetsmarknadspolitiska insatser mot ungdomsarbetslöshet får större genomslag på lokal nivå. Dua ska främja statlig och kommunal samverkan och utveckling av nya samverkansformer och föra dialog med kommuner och Arbetsförmedling. Arbetet ska utgå både från befintliga arbetsmarknadspolitiska insatser och tillkommande initiativ inom arbetsmarknadspolitiken. Dua ska snabbt kunna fånga upp och bidra till att lösa problem och hinder för samverkan som dyker upp.

Dua:s främsta verktyg för att främja samverkan är lokala överenskommelser mellan kommunen och Arbetsförmedlingen. I alla delar av arbetet inför eller inom en överenskommelse kan ni kontakta Dua för tips och stöd eller för att påtala behov av regeländringar eller andra åtgärder. Dua kommer också att bistå med sin kompetens i det lokala arbetet om det finns behov, samt arrangera erfarenhetsutbyten och annat som kan gynna överenskommelserna och samverkan inom dessa.

Gemensamma utgångspunkter

Centralt för överenskommelserna är att de upprättas i syfte att genom samverkan, utifrån lokala behov, långsiktigt och varaktigt minska ungas arbetslöshet genom en utvecklad samverkan. Viktiga delar är att

- Samverkan utgår från nuvarande ansvarsfördelning mellan staten och kommunen och ska ske primärt med ordinarie resurser.
- Det finns en gemensam mål- och problembild. I många kommuner finns redan väl etablerad samverkan, bygg vidare på den.

Den lokala överenskommelsens delar

Överenskommelsen om samverkan ska gälla för alla unga i åldern 16 till 24 år, som varken arbetar eller studerar, eller som är undersysselsatta.

Överenskommelsen behöver innehålla följande delar

- Parter
- Syfte och mål
- Kartläggning av målgruppen
- Redovisning av befintliga verksamheter
- En struktur för rapportering mellan parterna
- Verksamhet i samverkan

Parter

Överenskommelsen tecknas mellan Arbetsförmedlingen och en eller flera kommuner.

Andra aktörer kan vara med i samverkan. Det kan handla om region, Försäkringskassan, sjukvården, samordningsförbund, Samhall, högskola, yrkeshögskola, andra utbildningsanordnare, samordningsförbund, kompetensplattform, andra kommuner, arbetsmarknadens parter, näringslivet, ungdomsorganisationer m.fl.

Syfte

Överenskommelsen ska syfta till att genom samverkan, utifrån lokala behov, långsiktigt och varaktigt minska ungas arbetslöshet.

Mål

Mål sätts lokalt av parterna gemensamt. Mål ska finnas för hela målgruppen 16 - 24 år. Vid behov kan ytterligare mål sättas för olika åldergrupper eller delar av målgruppen. Det är viktigt att målen är uppföljningsbara och kvantifierbara. Mål kan sättas på både kort och lång sikt.

Kartläggning av målgruppens storlek och sammansättning (bilaga 1)

En gemensam kartläggning av målgruppens storlek, sammansättning och behov ska bifogas överenskommelsen. Kartläggningen görs vid en viss tidpunkt och utgör därmed startpunkten för arbetet inom överenskommelsen.

På Dua:s hemsida kommer det att finnas länkar till befintlig statistik avseende unga i kommunerna, som tillsammans med det av Arbetsförmedlingen producerade stödmaterialet för de lokala förmedlingskontoren kan ge en god bild av målgruppen i kommunen. I kartläggningen ska redovisas

- antalet unga som inte fullföljer gymnasiet i kommunen.
- antalet unga som kommunen har inom sitt aktivitetsansvar.
- antalet unga som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet.
- antalet unga som finns registrerade hos Arbetsförmedlingen, inklusive antal unga deltidsarbetslösa och antal som inte står direkt till arbetsmarknadens förfogande.
- en uppskattning av hur många unga som varken arbetar eller studerar och som vare sig kommun eller Arbetsförmedling har kontakt med i åldern 20-25 år.

Kartläggningen ska belysa skillnader inom målgruppen med avseende på kön, ålder, ev. funktionsnedsättning, födelseland (inrikesfödd/ utrikesfödd) och utbildningsnivå.

Unga som inte fullföljer gymnasiet

Unga som inte påbörjar gymnasiet, hoppar av eller inte fullföljer gymnasieutbildningen löper stor risk för återkommande arbetslöshet. Att uppmärksamma denna grupp i kartläggningen kan ge kunskap om hur stor gruppen är som på sikt kan behöva stöd från Arbetsförmedlingen eller kommunen.

Det är viktigt att få en bild av hur många unga med stor risk för att bli långvarigt arbetslösa det finns i kommunen. Det handlar om antalet unga i kommunen som inte når målen i grundskolan och saknar behörighet till gymnasiets nationella program samt antalet unga som bor i kommunen och inte fullföljer gymnasiet under en period av 3 år.

Unga som inte fullföljer gymnasiet			
	Indikator	Ansvarig myndighet	länk
Antal	Statistik avseende grundskolan - Betyg årskurs 9 Ej behöriga till gymnasiet	Skolverket	http://siris.skolverket.se/siris/f?p=SIRIS:147:0::NO::

andel	Gymnasieskolan - Genomströmning Gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 3 år	Skolverke t	<a href="http://siris.skolverket.se/siris/f?p=SI
RIS:62:0::NO::">http://siris.skolverket.se/siris/f?p=SI RIS:62:0::NO::
-------	---	----------------	---

Unga som varken arbetar eller studerar

Gruppen unga som varken arbetar eller studerar inkluderar unga inskrivna hos Arbetsförmedlingen oavsett utbildningsnivå (förgymnasial, gymnasial eller eftergymnasial). Unga i kommunen med ekonomiskt bistånd och unga som är inom kommunens aktivitetsansvar. Även gruppen unga som inte har en känd aktivitet hos vare sig Arbetsförmedling eller kommun ingår.

I år rapporterar kommunerna för första gången till Statistiska centralbyrån antal och insatser för unga 16-19 år inom kommunernas aktivitetsansvar. Uppföljningsansvaret gäller för dem som inte fullföljt gymnasiet. Det finns många unga över 20 år som inte är kända hos Arbetsförmedling eller annan myndighet. I statistik producerad av Temagruppen Unga i arbetslivet kan information fås om antal unga som varken arbetat eller studerat under ett helt år i just den delen av målgruppen, däremot inte individuppgifter eller aktuella siffror.

Unga som varken arbetar eller studerar		
I kommunen		
Antal	Unga under 25 år med ekonomiskt bistånd	Kommun Redovisas till Socialstyrelse n
Antal	Unga under 25 år med ekonomiskt bistånd och skäl till detta, Försörjningshinder på grund av arbetslöshet, Försörjningshinder på grund av ohälsa, Försörjningshinder på grund av sociala skäl	Kommun Redovisas till Socialstyrelse n
Antal	Individer i KAA (kommunens aktivitetsansvar) som ej studerar eller arbetar	Kommun Redovisas till SCB
Antal	Individer fördelade på åtgärd/insats inom KAA	Kommun Redovisas till SCB
Hos Arbetsförmedlingen		
Antal	Unga som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen i åldersgruppen 16-24	Arbetsförmedl ingen
Antal	Unga i åldersgruppen 16-24 år som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen och som har insatser	Arbetsförmedl ingen
Unga utan känd aktivitet		

Antal	Unga som varken arbetar eller studerar eller har känd aktivitet i åldersgruppen 20-24 år 2012	www.temaunga.se/uvass
-------	---	--

Undersysselsatta unga

Undersysselsatta unga som är inskrivna på Arbetsförmedlingen tillhör målgruppen. Kommunen kan också undersöka hur många unga i åldergruppen som är timanställda.

	Undersysselsatta unga	
Antal	Timanställda unga i kommunen	Kommun
Antal	Deltidsarbetslösa i Arbetsförmedlingens register	Arbetsförmedlingen

Att kartlägga målgruppens behov

Kartläggningen ska också avse vilka behov som finns hos de unga som berörs. Antalet unga säger litet om detta. Analys av utbildningsnivån i gruppen är ett sätt att få en närmare uppfattning. Att inte ha fullföljt gymnasiet säger dock litet om skälet till detta eller graden av motiverande och förberedande insatser som krävs för att individen ska våga återgå till utbildning. En tydlig lärdom av socialfondsprogrammet 2007-2014 var att ungas behov ofta missbedömdes.

Beskriv på vilket sätt ni fört dialog med de unga som berörs och hur ungas kunskaper och erfarenheter kommer att tas tillvara. Dialog kan ske på många sätt, genom individuella samtal, fokusgrupper, enkäter, samverkan med ungdomsorganisationer mm.

Beskriv också hur ni arbetar med ett jämställdhetsperspektiv, t.ex. genom insatser för att få kvinnor och män att göra otraditionella utbildnings- och yrkesval. Insatser kan göras inom olika delar av arbetet – vägledning, utbildning, praktik mm.

Redovisning av befintlig verksamhet (bilaga 2)

Precis som det är betydelsefullt med en gemensam bild och analys av målgruppen är det viktigt att inventera befintlig verksamhet; vad som redan görs inom kommunen, av Arbetsförmedlingen och av andra aktörer som har verksamhet för målgruppen. Inventeringen bör även avse t.ex. preventiva insatser i skolan för att förebygga skolavhopp, ev. sommarjobbssatsningar och i vad mån näringslivet, arbetsintegrerande företag och kompletterande aktörer inom ramen för arbetsmarknadspolitiken bedriver verksamhet för målgruppen.

Regionala aktörer eller andra kommuner kan behöva involveras i frågor kring vuxenutbildning eller yrkesutbildning till främst bristyrken.

Kartläggningen är också en beskrivning av ett utgångsläge som kan användas i den egna uppföljningen och i rapporteringen till Dua.

Verksamhet i samverkan (bilaga 3)

Överenskommelsen ska omfatta frågan hur samverkan för att uppnå uppsatta mål ska bedrivas.

Redogörelsen ska läggas som bilaga till överenskommelsen och bör innehålla en beskrivning av

- organiseringen av samverkan, inkl. ev. samlokalisering.
- huvudsaklig ansvarsfördelning mellan parterna
- budget för samverkan och vilka resurser – personella, ekonomiska och andra – som respektive part bidrar med.
- huvudsakliga metoder och verktyg som kommer att användas i arbetet (som Arbetsförmedlingen eller kommunen ansvarar för).
- hur unga nås, hur deras förutsättningar och behov kartläggs och vilket stöd som, vid behov, kan erbjudas av vem.

Delar i arbetet som särskilt bör uppmärksammas är

- Utveckling av samverkansformer som gör att insatser till arbetslösa bättre rustar unga
- Tidiga insatser för alla i målgruppen utifrån vars och ens individuella behov för att korta arbetslöshetstiderna
- Engagerande av näringsliv, organisationer m.fl. aktörer i arbetet för att möjliggöra att unga får arbete, traineejobb, yrkesintroduktionsanställningar, praktik m.m.
- Åtgärder för att minska avhoppet från gymnasieutbildningen
- En ökad andel unga som fullföljer en gymnasieutbildning bl.a. med hjälp av utbildningskontrakt
- Uppsökande verksamhet för de unga som står längst från arbetsmarknaden som inte har kontakt med någon myndighet.

Varaktighet och uppföljning

Överenskommelsen bör löpa över flera år, gärna tills vidare. Planerade tidpunkter för revideringar ska framgå av överenskommelsen.

Dokumentation och uppföljning

Arbetsförmedlingen har huvudansvaret för dokumentationen på individnivå för att möjliggöra nationell uppföljning. Kommunen medverkar till att Arbetsförmedlingen får relevant information. Dokumentationen gäller individ, typ av insats, insatsens längd och vem som utför insatsen.